

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3Co/447/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1513240895
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Bolebruch
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2015:1513240895.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Bolebrucha a sudcov JUDr. Ing. Maria Dubaňa a Mgr. Ingrid Degmovej Pospíšilovej v právnej veci navrhovateľky: U. U., R. XX, T., zastúpenej Advokátska kancelária Consiliaris, s. r. o. , Budovateľská 22, Bratislava, proti odporcovi: E. U., F. B. XX, Q., o určenie výživného na plnoleté dieťa, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V č.k. 15C/175/2013-37, zo dňa 22.5.2014, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti **p o t v r d z u j e .**

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa odporcovi uložil povinnosť platiť navrhovateľke výživné XXX eur mesačne počnúc dňom X.XX.XXXX, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred. Zročné výživné za čas od X.XX.XXXX C. XX.X.XXXX vo výške XXX eur odporcovi povolil splácať v mesačných splátkach po 20 eur mesačne, splatných spolu s bežným výživným, počnúc mesiacom jún 2014, pod stratou výhody splátok. Vo zvyšku návrh zamietol. O trovách konania rozhodol, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

V odôvodnení uviedol, že navrhovateľka sa od odporcu, ktorý je jej otcom, domáhala plnenia povinnosti platiť jej výživné vo výške XXX eur mesačne z dôvodu, že od septembra 2013 je študentkou dvojročného denného štúdia na Súkromnej strednej umeleckej škole animovanej tvorby v Bratislave, ktorú sa rozhodla absolvovať, keď sa jej nepodarilo zamestnať sa po skončení predchádzajúceho štúdia. Všetky životné náklady jej hradí matka s mesačným príjmom 500 eur a otec, ktorý pracuje v Rakúsku s príjmom 1.200 eur, jej na výživu ničím neprispieva.

Po vyhodnotení vykonaného dokazovania dospel súd prvého stupňa k záveru o čiastočnej dôvodnosti návrhu. Pri určovaní vyživovacej povinnosti vychádzal najmä z možností a schopností obidvoch rodičov. Konštatoval, že matka navrhovateľky si vyživovaciu povinnosť plní dobrovoľne a je zamestnaná na M. M. K. R. T.. Jej priemerný čistý mesačný príjem za 12 mesiacov v roku 2013 bol 574,20 eura; okrem toho mala príjem z prenájmu bytu vo výške XXX eur mesačne, preto uzavrel, že jej mesačný príjem dosahuje sumu 874,20 eura. Odporca podľa potvrdenia zamestnávateľa J. Z., T. XX, G. - I., S., dosiahol v roku 2013 čistý príjem 10.492,47 eura z čoho vyvodil priemerný mesačný zárobok XXX,XX eura. Iné príjmy odporcu nemal za preukázané; poukázal na to, že svedkovia vo výpovediach popreli, že by odporca vyrábala a predávala v Rakúsku sošky. Matka navrhovateľky nemá ďalšiu vyživovaciu povinnosť. Naopak konštatoval, že odporca má ďalšiu vyživovaciu povinnosť voči svojej manželke R. U.W. a maloletej dcére I., F. XX.X.XXXX. Vychádzajúc zo zásad o odôvodnených potrebách dieťaťa a o možnostiach a schopnostiach rodičov, súd prvého stupňa určil odporcovi platiť navrhovateľke výživné vo výške 150 eur

mesačne a to od začiatku mesiaca, v ktorom bol podaný návrh na súd. Za daného skutkového stavu, keď príjmy rodičov sú v zásade rovnaké, považoval za primerané na zabezpečenie potrieb navrhovateľky výživné od odporcu vo výške XXX eur tak, aby bola zachovaná v zásade rovnaká životná úroveň rodičov a dieťaťa. Prihliadol na ďalšie vyživovacie povinnosti odporcu; v nadväznosti na uvedené mal za to, že sa má matka navrhovateľky podieľať väčšou mierou na zabezpečovaní potrieb navrhovateľky. Vo zvyšku nároku vo výške 80 eur návrh v zmysle § 62 ods. 1 v spojení s § 75 ods. 1 Zák. o rodine zamietol, konštatujúc, že tento nárok presahuje súčasné možnosti odporcu. Vyčíslené zročné výživné povolil v zmysle § 160 ods. 1 O.s.p. splácať v splátkach. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p..

Proti rozsudku podala navrhovateľka odvolanie, ktoré podľa jeho obsahu smerovalo proti zamietajúcej časti uplatňovaného výživného a žiadala rozsudok v napadnutej časti zmeniť tak, aby bola odporcovi uložená povinnosť platiť výživné v rozsahu 230 eur mesačne, resp. zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Namietla, že súd prvého stupňa vychádzal pri čistom mesačnom príjme jej matky nesprávne zo sumy 874,20 eura, ktorý je zložený z príjmu zo zamestnania a príjmu z nájmu bytu, avšak nezohľadnil vo svojich výpočtoch náklady na byt, z prenájmu ktorého má jej matka príjem. Jedná sa o náklady vo výške 152,72 eura, v ktorých navyše nie je zahrnutá daň, ktorú je povinná uhrádzať. Mala za to, že kým odporcovi boli zohľadnené tvrdené, avšak v rámci súdneho konania nepreukázané náklady, neúplne zohľadnené zostali výdavky jej matky a z toho dôvodu súd prvého stupňa dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Nesúhlasila s argumentáciou, že odporca má ďalšiu vyživovaciu povinnosť voči svojej manželke, nakoľko odporca sám na pojednávaní priznal, že jeho manželka pracuje v Rakúsku. Aj keď je nezamestnaná, nie je vylúčené, že má určitý príjem (tak ako tomu bolo i v minulosti), ktorý môže výrazne meniť okolnosti na strane odporcu. Nemala za vylúčené, že príjem manželky odporcu úmyselne zatajil so zámerom znížiť si svoju vyživovaciu povinnosť voči navrhovateľke. Pre neprítomnosť svedkov v Rakúsku, kde sa odporca zdržiava celý pracovný týždeň, ako aj rodinné väzby, spochybnila spôsobilosť výpovede svedkov ako dôkazného prostriedku, ktorí nepotvrdili jej tvrdenia, že odporca má aj vedľajšie zárobky z predaja sošiek, ktoré vyrába (odliatky zo sadry) a následne predáva v Rakúsku. Uviedla, že odporca dôkazne nepodložil svoje tvrdenia o tom, že v Rakúsku poberá na maloletú dcéru rodinné prídavky v sume XXX eura mesačne. Argument odporcu, že nie je schopný platiť vyššie výživné ako XXX eur mesačne považovala za účelový, nakoľko sám po podaní návrhu na začatie konania dobrovoľne platil výživné niekoľko mesiacov v sume 150 eur. Dôvodila, že sa štúdiom na strednej škole dennou formou pripravuje na budúce povolanie, preto vyživovacia povinnosť jej rodičov trvá. Vychádzala z toho, že vyživovacia povinnosť má niekoľko foriem, z ktorej prvá je osobná starostlivosť o dieťa, druhou formou je poskytovanie vecných plnení (napríklad stravovanie, bývanie) a treťou je platenie výživného ako peňažného príspevku na uhrádzanie potrieb dieťaťa. Z uvedeného dôvodu mala za to, že súd prvého stupňa neprihliadol na skutočnosť, že sa od rozvodu jej rodičov v roku 2002 v plnej miere o ňu stará výlučne matka, ktorej osobná starostlivosť by mala byť bezpochybne postavená na roveň finančným plneniam a ďalej uviedla, že aj v prípade, ak by boli možnosti rodičov približne rovnaké, mal súd prvého stupňa zaviazat' odporcu, ktorý sa o dieťa osobne nestará, na plnenie v miere vyššej než zodpovedá polovici preukázaných oprávnených potrieb dieťaťa, nielen v miere nižšej. Súdu prvého stupňa ďalej vytykala, že dostatočne neskúmal životnú úroveň odporcu a že pri rozhodovaní vychádzal výlučne z tvrdení odporcu. Príkladom uviedla náklady odporcu na prepravu do zamestnania v Rakúsku vo výške XXX eur mesačne, ktoré považovala za vysoké, najmä s prihliadnutím na podstatne nižšie ceny pohonných hmôt v S., kde predpokladá, že odporca tankuje, aj keď nemala za zrejmé, aké motorové vozidlo odporcu používa na prepravu z Q. do miesta výkonu práce I. (XXX P.), pri štyroch cestách tam a späť (spolu X.XXX P.).

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu podľa jeho obsahu žiadal napadnutý rozsudok potvrdiť. Nesúhlasil s výživným XXX eur mesačne, nakoľko jeho finančné príjmy mu nestačia na živobytie a pokrytie bežných výdavkov jeho rodiny. Uviedol, že sa proti rozsudku neodvolal, lebo nechcel riešiť ďalšie súdne konanie a preto súhlasil s výživným 150 eur. Bral to tak, že sa ešte rok uskromnia, lebo im jeho rodina zatiaľ vypomáha. Poznamenal, že podania na súd nevybavuje navrhovateľka, ale jej matka. Navrhovateľka neprišla ani na pojednávanie, lebo dobre vie, ako to vlastne je; na všetko ju navádza jej matka. Argumentoval tým, že im prenechal spoločný byt so všetkým zariadením, ktorý teraz jeho bývalá manželka prenajíma. Mal za to, že keď si založil rodinu, s ktorou žije usporiadaný život a nebývajú v podnájmoch, tak mu nedajú (navrhovateľka a bývalá manželka) pokoj. Na margo skutočnosti, že jeho manželka chodí občas robiť do S. uviedol, že si to môže dovoliť len cez prázdniny, keď je maloletá dcéra u babky; po vzájomnej dohode s jeho zamestnávateľom mu vtedy pomáha, aby mohol ísť vo štvrtok domov. Zároveň podal návrh na zníženie výživného na XXX eur mesačne, nakoľko mu to finančne

viac nevychádza s odôvodnením, že do roku 2012 navrhovateľke stačilo XXX eur. Dôvodil ďalej, že okrem uvádzaného príjmu má matka navrhovateľky aj príjem za upratovanie v škôlke a pokiaľ ide o navrhovateľku, táto je dospelá a nesnaží sa nájsť si brigádu aspoň cez leto; má priateľa, ktorý pracuje takisto v S. a zabezpečuje jej dostatok financií.

Odvolačný súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p., prejednal odvolanie podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 30.4.2015 (§ 211 ods. 2, § 156 ods. 3 O.s.p.).

Rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti odvolací súd potvrdil, pretože je vecne správny a nakoľko sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, konštatuje správnosť jeho dôvodov (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.).

Na zdôraznenie správnosti napadnutej časti rozsudku odvolací súd uvádza, že výživným sa rozumie náklady na uspokojovanie všetkých životných potrieb toho, komu je poskytované v súvislosti s jeho všestranným rozvojom. Pri rozhodovaní o určení rozsahu vyživovacej povinnosti podľa § 62 ods. 1 Zák. o rodine súd vychádza z odôvodnených potrieb dieťaťa, ktoré sú rôzne vzhľadom na vek, zdravotný stav, spôsob prípravy na budúce povolanie, nadanie, záujmy a pod. Zároveň vychádza aj z reálnych možností a schopností rodičov plniť si svoju vyživovaciu povinnosť, pričom zisťuje ich skutočné príjmy a podklady odôvodňujúce záver, že tieto dosahované príjmy zodpovedajú ich telesným a duševným schopnostiam, skúsenostiam v plnení pracovných povinností, ako aj miestnym možnostiam ich uplatnenia. Prihliada pritom aj na celkové majetkové pomery oboch rodičov, pričom neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Prihliada i na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Dieťa má pritom právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 1, 2, 4, 5 a § 75 ods. 1 Zák. o rodine).

V odvolaní navrhovateľka namietala, že súd prvého stupňa neprihliadol na skutočnosť, že sa o ňu v plnej miere stará výlučne matka, ktorej osobná starostlivosť by mala byť bezpochybne postavená na roveň finančným plneniam. Aj keď tento názor má racionálne opodstatnenie, v danej veci ho odvolací súd nepovažuje za úplne správny; je pravdou, že v zmysle § 62 ods. 4 Zák. o rodine je obligatórnym zákonným hľadiskom osobný výkon starostlivosti o dieťa, starostlivosť v zmysle predmetného ustanovenia sa chápe ako určitá hodnota, ktorá sa pri určovaní výživného nemôže nebrať do úvahy. Hoci zákon používa termín "prihliada sa", osobnú starostlivosť nepochybne kladie na roveň finančnému zabezpečeniu výživy. Je však nepochybné, že miera, v akej treba prihliadať na osobnú starostlivosť o dieťa v rámci plnenia vyživovacej povinnosti, sa mení podľa veku dieťaťa. Najvýznamnejší podiel predstavuje pri deťoch najnižšieho veku, kde je osobná starostlivosť najnáročnejšia. V tomto období podľa okolností konkrétneho prípadu môže osobná starostlivosť úplne vyvážiť peňažné plnenie vyživovacej povinnosti zo strany druhého rodiča. S vývojom dieťaťa sa však mení aj skladba starostlivosti o dieťa (pribúda školská dochádzka, záujmy, voľný čas dieťaťa), na druhej strane sa dieťa stáva samostatnejšie, čo je dôvodom, pre ktorý podiel osobného výkonu starostlivosti na vyživovacej povinnosti klesá. Dosiahnutím plnoletosti pri dobrom zdravotnom stave dieťaťa, ktoré sa štúdiom pripravuje na budúce povolanie, však tento zákonný rozmer stráca pri určení výživného priority; s pribúdajúcim vekom dieťa nadobúda samostatnosť, ktorá na osobnú starostlivosť a starostlivosť o domácnosť zo strany rodiča kladie minimálne nároky, tak ako je tomu aj v posudzovanej veci (navrhovateľka nar. X.XX.XXXX). Z uvedených dôvodov, preto pokiaľ navrhovateľka žije s matkou, nie je možné považovať z jej strany za naplnenú vyživovaciu povinnosť výkonom „osobnej starostlivosti“ o takéto dospelé dieťa.

Odvolačné námietky sa týkali tiež navrhovateľkou uvádzaných nesprávností, ku ktorým podľa jej názoru malo dôjsť v samotnom procese dokazovania, vyhodnocovania výsledkov vykonaného dokazovania a z nich plynúcich skutkových záverov, keď spochybnila spôsobilosť výpovede svedkov, ktorí nepotvrdili jej tvrdenia, že odporca má aj vedľajšie príjmy z predaja odliatkov zo sadry. K tomu hodno uviesť, že bolo predovšetkým na navrhovateľke, aby preukázala tvrdenia ohľadom ďalších existujúcich príjmov odporcu v S. a neprenášať opakovane dôkazné bremeno na odporcu, ktorý na vyvrátenie týchto tvrdení navrhol vykonať dôkaz výsluchom svedkov; svedecké výpovede súd prvého stupňa hodnotil podľa svojej úvahy jednotlivo a vo vzájomnej súvislosti s ostatnými dôkazmi (§ 132 O.s.p.), pričom mu nemožno vyčítať hodnotenie dôkazov v rozpore s pravidlami logického myslenia, neopomínajúc, že navrhovateľka žiadne dôkazy na preukázanie vedľajších príjmov odporcu nenavrhol. Na zdôraznenie správnosti skutkových záverov súdu prvého stupňa v súvislosti s námietkou navrhovateľky, že súd

prvého stupňa dostatočne neskúmal životnú úroveň odporcu a že pri rozhodovaní vychádzal výlučne z tvrdení odporcu, nakoľko nemožno vylúčiť, že odporca príjem svojej manželky úmyselne zatajil so zámerom znížiť si svoju vyživovaciu povinnosť voči navrhovateľke, odvolací súd poznamenáva, že navrhovateľka v tomto smere argumentuje ničím nepodloženými subjektívnymi názormi a neuvádza žiadne relevantné skutočnosti, ktorými by preukázala nesprávnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa. To isté možno uviesť aj vo vzťahu k jej spochybneniam výpočtu nákladov odporcu na svoju prepravu do zamestnania vo výške XXX eur mesačne, keď sa iba domnieva, že odporca tankuje kvôli lacnejším pohonným hmotám v Rakúsku, ale nepreukazuje priemernú spotrebu pohonných hmôt vozidla odporcu.

Odvolací súd nespochybňuje, že tvrdené náklady navrhovateľky na jej živobytie sú úmerné jej veku a študijným potrebám, a aj keď na strane navrhovateľky existujú pomery, ktoré by odôvodňovali určenie výživného v súlade s jej návrhom, súd prvého stupňa postupoval správne, pokiaľ návrhu na určenie výživného v plnej výške nevyhovelo, nakoľko odôvodnené potreby navrhovateľky sú závislé aj na možnostiach a schopnostiach povinného rodiča, v danom prípade odporcu, ktorý objektívne nie je schopný platiť požadované výživné. Súd prvého stupňa náležite prihliadol na ďalšiu právne významnú skutočnosť, ktorou je vyživovacia povinnosť odporcu k maloletej dcére I., nar. XX.X.XXXX a k svojej manželke R.Q. U..

S poukazom na správne vyhodnotenie zákonných kritérií určenia výživného na plnoleté dieťa, ktoré sa štúdiom pripravuje na budúce povolanie súdom prvého stupňa, neboli navrhovateľkou uvádzané skutočnosti v odvolaní ďalej spôsobilé zmeniť správnosť záverov napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa, na ktorých založil svoje rozhodnutie, keď ani v odvolacom konaní neboli zistené nové rozhodujúce skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by mali za následok zmenu skutkového stavu oproti tomu, ako bol ustálený súdom prvého stupňa. Odvolací súd tak neakceptoval opodstatnenosť dôvodov, na ktoré navrhovateľka poukazovala vo svojom odvolaní.

Záverom odvolací súd poznamenáva, že vzájomným návrhu odporcu na zníženie výživného na 120 eur mesačne sa nezaoberal, nakoľko v zmysle § 216 ods. 1 O.s.p. ustanovenie § 97 O.s.p. pre odvolacie konanie neplatí; nepripúšťa sa vecné prejednanie vzájomného návrhu podaného až v odvolacom konaní, nakoľko by to nebolo v súlade s ustanoveniami o vecnej a funkčnej príslušnosti.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. V odvolacom konaní úspešný odporca by mal právo na náhradu trov odvolacieho konania. Nakoľko si však náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil, odvolací súd mu ich náhradu nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.